

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

VŨ HẢI NAM

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP SAU
ĐÒN ĐIỀN ĐỔI THỬA PHỤC VỤ HIỆN ĐẠI HÓA SẢN XUẤT
NÔNG NGHIỆP Ở HUYỆN HẢI HẬU, TỈNH NAM ĐỊNH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

THÁI NGUYÊN - 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

VŨ HẢI NAM

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP SAU
DÒNG ĐIỀN ĐỔI THỬA PHỤC VỤ HIỆN ĐẠI HÓA SẢN XUẤT
NÔNG NGHIỆP Ở HUYỆN HẢI HẠ, TỈNH NAM ĐỊNH**

Chuyên ngành: Quản lý đất đai

Mã số ngành: 8.85.01.03

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Người hướng dẫn khoa học: TS. Hà Xuân Linh

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nêu trong luận văn này là trung thực và chưa từng được sử dụng để bảo vệ một học vị nào;

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Vũ Hải Nam

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin trân trọng cảm ơn các thầy giáo, cô giáo Khoa Quản lý Tài nguyên, Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện thuận lợi và nhiệt tình giảng dạy, hướng dẫn tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu luận văn này.

Đặc biệt, tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới **TS. Hà Xuân Linh**, là người trực tiếp hướng dẫn khoa học, đã tận tình giúp đỡ và hướng dẫn tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Nam Định, UBND huyện Hải Hậu, Phòng Tài nguyên và Môi trường và Phòng Nông nghiệp phát triển nông thôn huyện Hải Hậu, UBND thị trấn Yên Định, xã Hải Đông và xã Hải Minh đã tạo mọi điều kiện thuận lợi và cung cấp đầy đủ các thông tin, số liệu trong quá trình nghiên cứu luận văn này.

Cuối cùng, tôi xin trân trọng cảm ơn các bạn học viên cùng lớp, những người thân trong gia đình, bạn bè đã giúp đỡ và động viên tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu để hoàn thành luận văn này.

Với tấm lòng biết ơn, tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ quý báu đó!

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2019

Học viên

Vũ Hải Nam

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG.....	vii
DANH MỤC HÌNH.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu của đề tài.....	2
3. Ý nghĩa của đề tài	2
CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU	3
1.1. Cơ sở khoa học.....	3
1.1.1. Khái niệm về đồn điền đổi thửa	3
1.1.2. Hạn điền và tích tụ ruộng đất.....	6
1.1.3. Khái niệm về hiện đại hóa	6
1.1.4. Quy hoạch thiết kế đồng ruộng đáp ứng yêu cầu hiện đại hóa nông nghiệp tại khu vực đồng bằng Sông Hồng (ĐBSH)	8
1.2. Cơ sở pháp lý về đồn điền đổi thửa đất nông nghiệp	8
1.3. Cơ sở thực tiễn	10
1.3.1. Thực trạng manh mún ruộng đất ở một số nước trên thế giới	10
1.3.2. Thực trạng manh mún ruộng đất ở Việt Nam.....	13
1.3.3. Tình hình nghiên cứu đồn điền đổi thửa ở Việt Nam	18
1.3.4. Tình hình nghiên cứu hiệu quả đồn điền đổi thửa ở tỉnh Nam Định.....	24
CHƯƠNG 2. PHẠM VI, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	28
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	28
2.2. Địa điểm và thời gian nghiên cứu.....	28
2.3. Nội dung nghiên cứu.....	28
2.3.1. Thực trạng quản lý và sử dụng đất đai, kết quả đồn điền đổi thửa đất nông nghiệp trên địa bàn huyện Hải Hậu.....	28

2.3.2. Đánh giá tác động của công tác dồn điền đổi thửa đến sản xuất nông nghiệp tại 3 xã điều tra; Đánh giá hiệu quả công tác dồn điền đổi thửa trên địa bàn huyện Hải Hậu; Đánh giá những vấn đề phát sinh sau dồn điền đổi thửa.....	28
2.3.3. Đề xuất giải pháp	29
2.4. Phương pháp nghiên cứu	29
2.4.1. Phương pháp thu thập thông tin.....	29
2.4.2. Phương pháp xử lý, tổng hợp thông tin, số liệu.....	30
2.4.3. Phương pháp xử lý thông tin số liệu và phân tích	30
2.4.4. Phương pháp xác định hệ thống chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sử dụng đất sản xuất nông nghiệp	30
CHƯƠNG 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	33
3.1. Thực trạng quản lý và sử dụng đất đai, kết quả dồn điền đổi thửa đất nông nghiệp trên địa bàn huyện Hải Hậu.....	33
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	33
3.1.2. Điều kiện kinh tế-xã hội.....	37
3.1.3. Dân số, lao động, việc làm và thu nhập.....	39
3.1.4. Đánh giá chung về điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội	39
3.1.5. Thực trạng quản lý và sử dụng đất đai trên địa bàn huyện Hải Hậu.....	41
3.1.6. Kết quả dồn điền đổi thửa đất nông nghiệp trên địa bàn huyện Hải Hậu	45
3.2. Đánh giá tác động của công tác dồn điền đổi thửa đến sản xuất nông nghiệp tại 3 xã điều tra; Đánh giá hiệu quả công tác dồn điền đổi thửa trên địa bàn huyện Hải Hậu; Đánh giá những vấn đề phát sinh sau dồn điền đổi thửa.....	55
3.2.1. Đánh giá tác động của công tác dồn điền đổi thửa đến sản xuất nông nghiệp tại 3 xã điều tra.....	55
3.2.2. Đánh giá hiệu quả công tác dồn điền đổi thửa trên địa bàn huyện Hải Hậu.....	64
3.2.3. Đánh giá những vấn đề phát sinh sau dồn điền đổi thửa	69
3.3. Đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng đất theo hướng hiện đại hóa sản xuất nông nghiệp sau khi thực hiện dồn điền đổi thửa.....	72

3.3.1. Giải pháp về tổ chức sản xuất.....	72
3.3.2. Biện pháp kỹ thuật.....	72
3.3.3. Giải pháp về vốn đầu tư.....	73
3.3.4. Giải pháp về chuyển dịch lao động nông nghiệp.....	74
3.3.5. Giải pháp về hoàn thiện hồ sơ địa chính.....	74
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	76
TÀI LIỆU THAM KHẢO	78

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

Ký hiệu	Chú giải
BCĐ	: Ban chỉ đạo
CN, TTCN	: Công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp
CNH, HĐH	: Công nghiệp hóa, hiện đại hoá
ĐĐĐT	: Đồn điền đổi thửa
ĐBSH	: Đồng bằng sông Hồng
GCNQSĐĐ	: Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất
GO	: Giá trị sản xuất
HTX	: Hợp tác xã
HTXNN DV	: Hợp tác xã nông nghiệp dịch vụ
KN	: Kiêm nông
NQ	: Nghị quyết
NN	: Nông nghiệp
NN - DV	: Nông nghiệp - dịch vụ
TNHH	: Trách nhiệm hữu hạn
TĐĐ	: Trước đồn điền
TN	: Thuận Nông
UBND	: Ủy ban nhân dân
SXNN	: Sản xuất nông nghiệp
SĐĐ	: Sau đồn điền
VA	: Giá trị gia tăng
XHCN	: Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1:	Mức độ manh mún ruộng đất ở các vùng trong cả nước	14
Bảng 1.2:	Tỷ lệ các hộ theo quy mô diện tích canh tác bình quân 1 hộ (%).....	15
Bảng 1.3:	Mức độ manh mún ruộng đất ruộng đất ở một số tỉnh vùng ĐBSH.....	16
Bảng 1.4:	Mức độ manh mún ruộng đất ở các vùng trong cả nước	19
Bảng 1.5:	Số hộ sử dụng đất sản xuất nông nghiệp phân theo quy mô sử dụng của một số tỉnh thuộc vùng ĐBSH.....	20
Bảng 1.6:	Mức độ manh mún ruộng đất ở một số tỉnh vùng ĐBSH	21
Bảng 1.7:	Đặc điểm manh mún ruộng đất của các kiểu hộ	22
Bảng 3.1:	Một số chỉ tiêu dân số, nguồn nhân lực	39
Bảng 3.2:	Hiện trạng sử dụng đất huyện Hải Hậu năm 2018	43
Bảng 3.3:	Tình hình biến động sử dụng đất đai từ năm 2015 đến năm 2018.....	44
Bảng 3.4:	Kết quả thực hiện dồn điền đổi thửa đất nông nghiệp tại huyện Hải Hậu	49
Bảng 3.5:	Kết quả dồn điền đổi thửa ở các nhóm hộ điều tra	50
Bảng 3.6:	Sự tham gia của các hộ điều tra trong quá trình dồn điền đổi thửa.....	51
Bảng 3.7:	Tình hình sử dụng đất nông nghiệp của nhóm hộ điều tra trước và sau dồn đổi.....	52
Bảng 3.8:	Sự thay đổi cơ cấu các loại đất nông nghiệp trước và sau dồn đổi ở các nhóm hộ điều tra	54
Bảng 3.9:	Kết quả thực hiện DĐĐT ở 3 xã nghiên cứu	57
Bảng 3.10:	Diện tích đất công ích trước và sau dồn điền đổi thửa tại các xã điều tra.....	58
Bảng 3.11:	Tác động của DĐĐT đến việc quyết định đầu tư máy móc	60
Bảng 3.12:	Tác động về mức cơ giới hóa sau dồn điền đổi thửa	61
Bảng 3.13:	Một số kiểu sử dụng đất chính trước và sau DĐĐT	62
Bảng 3.14:	Ý kiến của người dân về tác động của dồn điền đổi thửa đến sản xuất nông nghiệp của hộ	63
Bảng 3.15:	Hiệu quả kinh tế sử dụng đất tại các xã nghiên cứu (1ha).....	64
Bảng 3.16:	Hiệu quả xã hội của các LUT.....	66
Bảng 3.17:	Hiệu quả môi trường của các LUT.....	67

DANH MỤC HÌNH

Hình 3.1: Cơ cấu sử dụng các loại đất huyện Hải Hậu năm 2018.....	44
Hình 3.2. Diện tích đất công ích trước và sau dồn điền đổi thửa tại các xã điều tra.....	59
Hình 3.3. Lượng máy móc đầu tư trước và sau dồn đổi ở nhóm hộ nghiên cứu.....	60
Hình 3.4. Mức độ cơ giới hóa trước và sau dồn đổi.....	62